

Visst kan man läsa på teckenspråk

Den ena handlar om två nioåriga detektiver, den andra om ett kärlekspar i högstadiet. Nu har de två första skönlitterära kapitelböckerna för teckenspråkiga barn och ungdomar kommit. De är populära svenska böcker som har översatts och programmerats på dvd.

TEXT: SARA NORMAN

ATT LÄSA EN BOK stimulerar fantasin, ger nya intryck och igenkänning. För de flesta barn är det en viktig och naturlig del av uppväxten. Döva barn lär sig också att läsa svenska, men för många, som har teckenspråk som första språk, innebär det att läsa på sitt andra språk.

För att teckenspråkiga barn och ungdomar ska få möjlighet att uppleva populära böcker på sitt första språk har Specialpedagogiska institutet under flera år översatt barnböcker till teckenspråk. Mest har det handlat om klassiska sagor och populära bilderböcker för de mindre barnen, som Rödluvan, Prinsessan på ärten, Alfons Åberg och Lilla spöket Laban.

Vill ge samma läsupplevelse

Nyligen såg två nya svenska barnböcker dagens ljus, och denna gång är det kapitelböcker, för lite större barn, som översatts i sin helhet. Det är Specialpedagogiska institutet som har producerat med ekonomiskt stöd av Kulturrådet.

Titlarna, Hotellmysteriet (Martin Widmark) och Pizza med svamp och ost (Gull Åkerblom), har valts ut i samarbete med Resursbiblioteket för döva.

– Vi tittade på lånestatistik för hörande barn och valde två böcker som lånas

mycket, förklarar Sara Göransson, projektledare på Specialpedagogiska institutet.

En berättare läser hela boken framför en neutral bakgrund utan rekvisita och hela uppläsningen är filmad och programmerad på dvd så att man kan se boken på tv hemma eller i ett klassrum.

– Vi valde att inte dramatisera, utan tanken är att det ska ge en läsupplevelse på samma sätt som om man läser texten.

Sara Göransson berättar att böckerna fått blandade reaktioner när de har visats för elever från Birgittaskolan. Några har blivit entusiastiska medan andra har sagt att de hellre vill läsa själva.

– Förutsättningarna ser ju olika ut beroende på hur bra barnen kan teckenspråk respektive att läsa. En fördel är då att de här böckerna finns i båda formaten, så om en lärare vill använda en bok i undervisningen så kan eleverna välja om de vill se den på teckenspråk eller läsa som vanligt.

Förutom Specialpedagogiska institutets utgivning av litteratur för barn på teckenspråk så finns ett privat förlag, Ellas, som producerar egna bilderböcker till vilka

Nya böcker.

det hör cd-skivor med berättelsen på teckenspråk. Ellas är ett familjeföretag som sedan starten 1999 har gett ut fem böcker om flickan Ella, plus en del pedagogiskt material på teckenspråk.

Böcker att läsa i datorn

– Vi tyckte helt enkelt att det fanns dåligt med hjälpmedel på teckenspråk. Nu kläcker vi idéer ihop och har gett ut flera bilderböcker om flickan Ella plus ett teckenmemory på cd-rom, berättar Ragnhild Cassel på Ellas förlag.

Böckerna kommer som bilderböcker med text och en tillhörande cd-skiva som kan läsas i datorn. Där ser man bilderna och en filmad person som läser hela berättelsen på teckenspråk. I de senare böckerna går det också att välja berättelsen uppläst med tecken som stöd.

Teckenförlaget i Bromma är ett annat förlag som ger ut populära sagoböcker för små barn översatta till teckenspråk. I de böckerna återges teckenspråket i form av tecknade händer. ●

FAKTA

Barnböcker på teckenspråk

- Barn- och ungdomsböcker ges ut inspelade på teckenspråk och programmerade på dvd av Specialpedagogiska institutet. Katalog kan beställas på www.sit.se.
- Ellas förlag producerar egna bilderböcker med medföljande cd-romskiva där berättelsen återges inspelad på teckenspråk. Mer information finns på www.ellas.se.
- Teckenförlaget i Bromma ger ut sagoböcker med teckenspråket som tecknade händer på sidorna. www.teckenforlaget.info.

